

Næstved Museumsforeningens udflugt til Tissø Vikingecenter og Holbæk Museum søndag den 8. maj 2022.

Som vi tidligere har prøvet det, var turen arrangeret som en kør-selv tur. Busture med under 35 deltagere vil være en dyr fornøjelse.

20 interesserede mødtes så på Tissø Vikingecenter.

Udsigten ud over området ned mod Tissø er simpelt hen formidabel, godt understøttet af flot solskin og grønne marker med gule mælkebøtter.

Jamen... smukkere kan det da vist ikke blive.

Vi blev budt velkommen af Henning Fought, der som frivillig har arbejdet med projektet i rigtig mange år.

Med sin imponerende viden om vikingerne, floraen og faunaen guidede han os igennem det store område.

Vikingerbebyggelsen var ukendt indtil en lokal bonde fandt den store guldkæde (Tissøringen) for over 40 år siden. Der er siden, men især de sidste 10 år foretaget grundige arkæologiske undersøgelser.

De har afsløret bebyggelsespor tilbage til omkring år 650. Vigtigst spor efter et meget stort langhus på 48 x 12 meter, i lang tid var det Danmarks største, indtil langhuset i Lejre for nylig blev fundet, sølle 3 cm større. Huset er opført af bjælker med lerklining og hvidkalket.

Ved siden af dette hus ser vi et indhegnet område med et kvadratisk hus, som efter en del smykker

med gudeafbildninger, er tolket som et kulthus.

Derudover er der en række mindre huse og grubehuse.

Grubehusene var værkstedshuse til smedje, garnfarvning, vævning o.l.

Det er et ganske stort område på 1,5 x 0,5 km, mod syd afgrænset af Halleby å.

De fundne stolpehuller er nu markeret med lave stolpepæle, så man tydeligt ser husplanerne (som til forveksling ligner grundplanen for øvrige langhuse. De centrale stolper har været af så kraftig kaliber, at man har spekuleret over, om der har været flere stokværk.

Det har været beboet gennem 400 år, først forladt i 1050.

Det er sandsynligt, at der også tidligere er fundet guldgenstande, som vi dog ikke ved noget om. På et gammelt udskiftningskort fra omkring 1790, er et markstykke benævnt Guldager, så det er fristende nemt at tro på guldfund her.

Der kan vist ikke være megen tvivl om, at den klan, der har resideret her, har været ved miffen. Spekulationerne går på, om der er tråde til Hvide-slægten.

Som nævnt, er der, udover guldkæden (1,8 kg), også fundet andre artefakter, smykker med dyreornamentik, gudemotiver og brugsartikler.

Et af de mere spektakulære fund er en stemmenøgle til et strengeinstrument.

De har altså haft en Trubadurix til at fortolke de nordiske klange. Jeg tør næsten ikke sige det, men så alligevel: en arabisk rejsende har malerisk beskrevet de nordiske sange, som noget af det gyseligste han havde hørt.

I vore dage opfattes bebyggelsen som et betydningsfuldt kultsted, og det understreges af navnet: Tyrs- eller Tirs Sø. Man har en ret præcis datering på, hvornår kultstedet sluttede, nemlig 1050, hvor man ser, at det flytter over på den anden side af Tissø som Sæby kirke.

Vi siger farvel til Tissø, og sætter kursen mod Holbæk Museum. Det bliver en tur gennem det nordvestsjællandske morænelandskab, som istidens gletsjere så gavmildt har formet, gennem en symfoni af farverne grønt, gult blåt, - grønt, gult, blåt.

Sagde jeg gult?

Jeg mente intenst knaldgult.

Holbæk Museum er en seværdighed i sig selv. Indrettet i en hel karré, og smukt og malerisk sammensat af forskelligartede huse.

Jeg kan nævne den smukke købmandsgård (1660) i bindingsværk med udvendig svalegang. Flyttet hertil i 1937 fra havneområdet. Fattiggården (1670). Borchs Haandgjerningskole (1670).

Hovedhuset opført i 1844 som byens rådhus. Friskolen (1867). Samt flere andre.

Caféen var booket til en konfirmation, men vi fik da klemt os ned i et lille rum, hvor vi spiste vores frokost.

Vi fik en grundig guidning af Mads Andreasen, hvorefter vi, delvis på egen hånd, besøgte de forskellige afdelinger.

I skolen vistes en udstilling om Holbæks andel af handelen på de vestindiske øer. Det var vist en givtig forretning gennem hele slave-

handelens periode, noget som de store vestsjællandske godser profiterede af.

Endelig var der jo også bondestuerne, besættelsestidens fortællinger og Knabstrup keramik. Eftermiddagskaffen nød vi ude i det fri, i det gode vejr.

At tænke sig, hvad man dog kan få af oplevelser for 200 kr.

Tak for nu, og for godt følgeskab.

Jørgen Elming
Sekretær